

Comentariu - Cel mai iubit dintre pamanteni de Marin Preda

Romanul a aparut in 1980, reprezentand ultima mare creatie a lui Marin Preda inainte de moarte. Romanul este fara indoiala una dintre cele mai solide creatii a literaturii romane dupa al doilea razboi mondial. si in acest roman Marin Preda urmareste individul ca victima al unui complicat si absurd mechanism social-politic.

In centrul romanului sta drama unui tanar intelectual, asistent la catedra de filozofie in viata caruia se instaleaza brusc si violent absurdul sub forma unei detentii fara motiv. In ciuda incercarilor grele, injositoare prin care trece, a degradarilor repetate si absurde, Victor Petrini nu-si pierde fondul de umenitate, nu se inraieste, dimpotriva, isi pastreaza increderea in valorile vietii si mai ales in mitul iubirii. Personajul demonstreaza ca omul poate invinge raul pastrandu-si nealterata esenta umana.

Impotriva titlului, Victor Petrini se dovedeste a fi cel mai putin iubit dintre pamanteni si totusi convingerea personajului exprimata la sfarsitul romanului este, ca daca dragoste nu e, nimic nu e. Infrant in viata sociala, dominat de indivizi inferiori, agresivi, primitivi, Petrini isi gaseste revansa in scris. Scrisul reprezinta pentru el o eliberare, o regenerare sufleteasca, o realizare in spirit, unica sansa de a depasi infernul conditiei umane.

Criticul literar Eugen Simion considera acest roman un roman total. Intr-adevar, in Cel mai iubit dintre pamanteni exista un roman politic, social, erotic, un roman de moravuri, un roman senzational, dar mai presus de toate este un roman al conditiei umane in general.

Fiind romanul unui intelectual, care interiorizeaza realitatea, judecand lumea, evenimentele si semenii, meditatie devine o forma a epicului. Multe din personajele romanului sunt intelectuali, care mediteaza asupra unor notiuni, ca fericirea, iubirea, existenta in general, puterea, familia, istoria, etc.

Romancierul surprinde admirabil drama omului exceptional inzestrat intelectual, care este dominat pe plan social de indivizi inferiori. Revansa infrangerii, a instrainarii trebuie cautata in spirit, in intelect. In al doilea rand romanul este un roman politic, cel mai substantial si mai curajos care s-a scris in literatura romana dupa de al doilea razboi mondial.

Si in acest roman actioneaza spiritul demistificator al autorului, care spulbera mituri si dezvaluie adevaruri incredibile despre perioada obsedantului deceniu.